

ÜNNEPI ESTE EGY IGAZI HŐSNŐVEL

MARTON ÉVA

GÁLAKONCERT EGY RÉSZBEN

SZTÁRVENDÉG
*JONATHAN
TETELMAN*

OPERA

MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

2023. június 18., 19:00, Operaház

ÜNNEPI ESTE EGY IGAZI HŐSNŐVEL

MARTON ÉVA

SZTÁRVENDÉG:

JONATHAN TETELMAN – tenor

MARTON ÉVA VOLT NÖVENDEKEI:

BEERI BENJÁMIN

MEGYIMÓRE CZ ILDIKÓ – szoprán

TUZNİK NATÁLIA – szoprán

SZELECZKI ARTÚR – tenor

A MARTON ÉVA NEMZETKÖZI ÉNEKVERSENY NYERTESEI:

IULIA MUZYCHENKO – szoprán

SONJA ŠARIĆ – szoprán

ANDREI DANILOV – tenor

BADRAL CHUULUNBAATAR – bariton

Közreműködik **A MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ ZENEKARA**

Műsorvezető: **GYÜDI MELITTA**

Köszöntőt mond:

Csák János, kultúráért és innovációért felelős miniszter

Dr. Vigh Andrea, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem rektora

Meláth Andrea, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem tanszékvezető docense

Dr. Ókovács Szilveszter, a Magyar Állami Operaház főigazgatója

Rendező: **Almási-Tóth András**

Videótervező: **Czeplédi Zsombor**

Világítástervező: **Pillinger Tamás**

Karmester: **Kocsár Balázs**

MŰSOR

íjf. Johann Strauss: **A denevér** – nyitány

Francesco Cilea: **Az arles-i lány** – „È la solita storia...”

Federico románca – **SZELECZKI ARTÚR**

Charles Gounod: **Faust** – *Ékszerária* – **MEGYIMÓRE CZ ILDIKÓ**

íjf. Johann Strauss: **A denevér**

– *Csárdás* – **TUZNİK NATÁLIA**

– „So muss allein ich bleiben...” – **TUZNİK NATÁLIA, MEGYIMÓRE CZ ILDIKÓ,
SZELECZKI ARTÚR**

Giuseppe Verdi: **Traviata** – „È strano...” *Violetta áriája az I. felvonásból* –

IULIA MUZYCHENKO

Közreműködik: **BEERI BENJÁMIN**

Giuseppe Verdi: **Rigoletto** – „Cortigiani, vil razza dannata” *Rigoletto áriája* –

BADRAL CHUULUNBAATAR

Vincenzo Bellini: **Norma** – „Casta diva...” *Norma áriája az I. felvonásból* – **SONJA ŠARIĆ**

Jacques Offenbach: **Hoffmann meséi** – *Kleinzack-legenda* – **ANDREI DANILOV**

Pietro Mascagni: **Parasztbecsület** – „Mamma, quel vino è generoso...” *Turiddu áriája* –

JONATHAN TETELMAN

Giacomo Puccini: **Tosca** – „E lucevan le stelle...” *Cavaradossi áriája a III. felvonásból* –

JONATHAN TETELMAN

Giacomo Puccini: **Turandot** – „Nessun dorma...” *Kalaf áriája a III. felvonásból* –

JONATHAN TETELMAN

Ez egy hivatás

„Az ember elér az életében egy olyan évszámot, amire nem is gondolt, hogy meg fogja érni. Úgy érzem, hogy most jött el az a pont, amire mindig is vágytam: itthon vagyok, itthon dolgoztam le az utolsó pár évtizedet, mint a Zeneakadémia tanára, professzora, az Ének Tanszékének vezetője, később professor emeritája.

Elérkeztem hát egy évfordulóhoz, amikor tanárként az ember már nem azon gondolkodik, hogy mi volt régen, hanem azon, hogy mi lesz a jövőben. Mi lesz, ha már nem fog tudni utánpótlást kinevelni? – ez a legnagyobb félelmem. Nagyon fontos a számomra, hogy segítsen a fiatal énekesek fejlődését. Ezzel a kapcsolatban az álomom, hogy legyen az Operaháznak egy Operastúdiója, ahol a tehetséges énekesek a diploma után még egy-két évig maradhatnak, hogy továbbtanuljanak, alkalmuk legyen részt venni az Operaház életében, kapjanak szerepeket, megismerjenek ifjú külföldi énekeseket, inspirálják egymást, és tanuljanak egymástól. Úgy gondolom, hogy a Zeneakadémia két éve és az operaénekes diploma nem elég a pályához, az csupán a kezdet, ami után további tanulásra van szükség ahhoz, hogy az énekművészek testileg, lelkileg igazán éretté váljanak.

Éppen ezért is csak kezdő énekeseket hívtam meg az ünnepi hangversenyre, mégpedig olyanokat, akik a Zeneakadémián végeztek, és a növendékeim voltak. Utána lépnek fel az utóbbi évek Marton Éva Nemzetközi Énekversenyének díjazottjai. Nagyon szeretném ezeket a fiatal, tehetséges énekeseket újra meghallgatni, velük örülni a fejlődésüknek. A hangverseny legvégén pedig már egy „kész” énekes, Jonathan Tetelman, egy világsztár lép fel, akivel szeretném megmutatni, hogy hova lehet eljutni, és milyen példát érdemes követni. Sokat hallottam róla, de még nem ismerem személyesen. Izgatottan várom, hogy fog tudni belesimulni ebbe a fiatal gárdába.

Természetesen én már nem éneklek, visszavonultam 70 éves koromban, mert fontosnak tartom megmutatni, hogy egy idő után mindenkinek abba kell hagyni az éneklést, és egy másik formában kell folytatni a munkát. Én ezt a formát a tanításban találtam meg. Továbbra is próbálok segíteni, mesterkursusokat tartok Magyarországon és külföldön egyaránt. Tehát nem hagyom abba ezt a rengeteg gyönyörűséggel járó munkát. Amíg vannak tehetséges és fiatal emberek, addig ez a feladat. Ez egy hivatás. Amit az élet különböző fázisaiban mindig is gondoltam, azt most is mondom, ahogy Kundry is éneklé a *Parsifal* harmadik felvonásában: „Dienen, dienen”, „Szolgálni, szolgálni”.

Sok mindenkinek tartozom hálával, de egy ember van, akit mindenképpen meg szeretnék említeni: a férjem, Marton Zoltán Gábor, aki egész életemben mellettem volt, vigyázott rám. Együtt terveztük a zenei jövőmet, harcolt értem, kijárta nekem a még járatlan utakat, ott volt minden fontos premieremen. Rögtön magabiztosabban énekeltem, ha csak megláttam a sziluetjét a színpadról, és tudtam, hogy csakis ő lehet, mert mindig az utolsó sorban áll az ajtó mellett. Rajta kívül köszönöm az Operának, hogy megadták a lehetőséget, hogy egy ilyen gazdag és szép életet, amit megélhettem a színpadon, azt itt együtt ünnepeljük meg a kollégákkal, barátokkal. Aki ma eljött, akár Magyarországról, akár külföldről, tudom, hogy mind szeretetből jött el.”

Marton Éva

Marton Éva a világ egyik legkiemelkedőbb drámai szoprán énekesnője. Széleskörű repertoárja szinte egyedülálló, a Verdi-, Puccini-, Richard Strauss- és Wagner-szerepek mellett otthon van a verizmus – Umberto Giordano és Amilcare Ponchielli – világában is. A lírai szoprán Marton Évából az évek folyamán következetes munkával fejlődött ki korunk egyik legnagyobb drámai szopránja, aki immár több mint 30 éve a világ legjobbjaihoz tartozik.

A magánénekesnő, kamaraénekes, professor emerita Budapesten született 1943-ban. 1968-ban végzett a Zeneakadémián dr. Sipos Jenő növendékeként. Zeneakadémiai tanulmányait követően (operaénekes és énektanári diploma) Nyikolaj Rimszkij-Korszakov *Az aranykakas* című operájában Semaha királynő szerepében mutatkozott be a Magyar Állami Operaház színpadán, amelyet olyan jelentős szerepek követtek, mint többek között Tosca, Manon Lescaut, Rodolinda, Tatjana, Amelia Grimaldi és Freia. Utóbbi szerepében hallotta Christoph von Dohnanyit, aki 1972-ben leszerződött a frankfurti operához, ahol szisztematikusan felépíthette széleskörű repertoárját. 1977-ben követte von Dohnanyit Hamburgba, és 1980-tól már szabadúszó művészként folytatta karrierjét. A világ legnevesebb karmestereivel – például James Levine, Lorin Maazel, Claudio Abbado, Solti György – dolgozott rendszeresen külföldi operaszínpadokon és hanglezestúdiókban. Repertoárjához több mint negyven szerep tartozik, és kilenc önálló lemeze jelent meg. Óriási repertoárjának gerincét Wolfgang Amadeus Mozart, Giuseppe Verdi, Richard Wagner, Giacomo Puccini és Richard Strauss művei alkotják. Több tucat lemez- és videófelvétele között számos különlegességet is találunk: Erich Wolfgang Korngold, Eugen d'Albert, Ottorino Respighi, Arnold Schönberg műveit.

1972-től 1977-ig a frankfurti Städtische Bühnen, 1977-től a Hamburgi Állami Operaház magánénekesnője. Nemzetközi karrierje 1972-ben, Firenzében Gioachino Rossini *Tell Vilmos* című operájának Matilda szerepével indult, ahol Nicolai Gedda partnere volt. Ezt egymás után követték a további főszerepek a világ nagy operaházaiban: többek között 1973-ban Bécsben a *Tosca* címszerepe és az *Arygin*ből Tatjana; 1976-ban New Yorkban Éva *A nürnbergi mesterdalnokok*ban, 1977-ben és '78-ban Bayreuthban Vénusz, majd Erzsébet a *Tannhäuser*ben; 1987-ben Milánóban Leonóra *A trubadúr*ban; 1979-ben Buenos Airesben Elza a *Lohengrin*ben. A *Tosca* mellett szintén kulcsszerepévé vált Turandotként 1983-ban debütált a Bécsi Állami Operaház színpadán, ugyanitt 1989-ben énekelte először ugyancsak emblematikus szerepét, Strauss Elektráját. Nagy sikerrel énekelte Hamburgban a *Lohengrin* Ortrudját, Leoš Janáček *Jenůfájának* Templomos asszonyát, Berlinben Richard Strauss *Az árnyék nélküli asszony* című operájában Barak kelmefestő feleségét a mű teljes változatában. További kiemelkedő szerepei Wagner *A nibelung gyűrűjének* Brünnhildéje, Richard Strauss Saloméjének címszerepe, Bartók Béla *Kékszakálljának* Judit szerepe, Ludwig van Beethoven *Fidelio* című operájának Leonórája.

2002 és 2007 között a miskolci operafesztivál művészeti vezetője volt. 2005-től 2013-ig a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Magánénekes és Opera Tanszékének vezetője, 2013-tól a tanszék professor emeritája. 2012-től a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja, 2014-től elnökségi tagja. Marton Éva számos díjjal és elismeréssel részesült: Magyar Szent István-rend (2016), A Nemzet Művésze (2014), Prima Primissima díj (2013), Magyar Corvin-lánc (2003), A Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje a csillaggal (2003), A Halhatatlanok Társulatának Örökös Tagja (1999), Kossuth-díj (1997), A Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje (1994), Bartók-Pásztory-díj (1991), Kamaraénekes (Bécsi Állami Operaház, 1989), Az év énekes (The New York Times, 1981, 1986), Az év művésze (The New York Times, 1982), Ezüst Rózsa díj (milánói Scala, 1980).

Marton Éva jubileumi koncertjének sztárvendégét, az elismert tenort, **Jonathan Tetelmant**, akit napjaink egyik legfoglalkoztatottabb csillagaként ünnepelnek, a csodálatos, ragyogó tenorhangjáért dicsérik. Tetelman már számos híres operaszínpadon szerepelt, és lenyűgözte a közönséget jellegzetes hangszínével és szenvedélyes előadasmódjával.

A 2022-23-as évadban Tetelman a San Franciscó-i Operában Alfredóként debütált Verdi *Traviatá*-jában és a houstoni Grand Operában Cavaradossi szerepében Puccini *Toscá*jában. A drezdai Semperoperben Rodolfóként (Puccini: *Bohémélet*), a berlini Deutsche Operben Cavaradossi (*Tosca*) és Paolo szerepében Riccardo Zandonai *Francesca da Rimini* című operájában, az Ópera de Las

Palmasban Loris Ipanowként Umberto Giordano *Fedorájában*, a Salzburgi Ünnepi Játékokon pedig Macduffként Verdi *Macbethjében* fogja a nyáron elkápráztatni a közönséget. Koncertezett többek között Verdi *Requiemjének* tenor szólójaként a Houstoni Szimfonikus Zenekarral, Sylvia D'Eramo szoprán mellett a koppenhágai Tivoli Fesztiválon, valamint Angela Gheorghiu szopránnal Brüsszelben és Párizsban.

Az elmúlt évadban Tetelman sokoldalúságát mutatta meg, amikor az Opéra national du Rhinben Verdi *Stiffeliójának* címszerepét, a firenzei Teatro del Maggio Musicaléban Jacopo Foscari énekelte Verdi *A két Foscari* című operájában Plácido Domingo mellett, a Frankfurti Operában pedig Loris Ipanowot alakította Giordano *Fedora* című operájában. Szerepelt a Theater an der Wien *Tosca*-produkciójában, továbbá Rodolfót játszotta a *Bohémélet* operafilm-adaptációjában. Nevezetes koncertfellépései közé tartoznak az ausztriai, spanyolországi és lettországi fellépések Karel Mark Chichon karmesterrel és Elina Garanča mezzoszopránal.

Tetelman továbbá olyan kiemelkedő operaszínpadokon énekelt már, mint a Covent Garden, a Torinói Teatro Regio, az Opéra national de Montpellier és a barcelonai Gran Teatre del Liceu. Illetve olyan zenekarokkal együttműködve is megmutatta sokoldalúságát és művészi képességeit, mint a San Franciscó-i Szimfonikusok, a Stuttgarti Filharmonikusok és a Koppenhágai Filharmonikusok.

Jonathan Tetelman művészetét a tekintélyes Deutsche Grammophon lemezkiadó is elismerte, amellyel több albumra szóló exkluzív szerződést kötött. Az Orquesta Filarmónica de Gran Canaria zenekarral és Karel Mark Chichon karmesterrel felvett *Arias* című első albumán Verdi-művek, az itáliai verizmus áriái, francia repertoár, valamint a litván szopránal, Vida Miknevičiūtė-vel közös duettek szerepelnek.

A műsorlapot szerkesztette: Mátrai Diána Eszter